

LA INVESTIGACIÓ BOTÀNICA ALS PAÏSOS CATALANS

(continuació del DRECERA número 3)

La suspensió de la Universitat de Barcelona l'any 1.716 i la indiferència dels nous Salvadors per la botànica (que va fer que el Museu deixés de ser un centre d'activitat científica per convertir-se en una simple col·lecció d'antiguitats), va obligar a molts botànics i altres científics catalans a buscar-se esdevenidor en altres terres.

Va ésser així com el català Josep Quer (Perpinyà, 1.695 - 1.764), deixeble dels Salvadors, va fundar el Jardí Botànic de Madrid.

Altres botànics catalans formats també directa o indirectament per l'escola dels Salvadors van continuar a Madrid la tasca començada per Quer. Cal mencionar a Joan Minuart, Miquel Bernades Salvador Soliva i Antoni Palau, però, sobretot, al valencià Antoni Josep de Cabanilles (1745-1804), una de les figures més eminentes de la botànica de l'època.

Però l'activitat botànica tant a Barcelona com a València era molt limitada, malgrat les valuoses però isolades iniciatives que van haver-hi per reanimar-la, com foren la creació, el 1761, de l'anomenada "Conferència Físico-Matemàtica Experimental", que es transformà aviat en Acadèmia de Ciències, en la que hi cavien algunes activitats botàniques; la fundació el 1873 pel Marquès de Ciutadilla d'un Jardí Botànic, amb un professor encarregat; i la creació, per part de la Junta de Comerç de Barcelona d'una Càtedra de Botànica a principis del segle XIX.

Aquestes iniciatives van servir per fomentar les bases de l'Escola Catalana Moderna, a mitjan segle XIX, que sorgiria com a conseqüència del moviment cultural de la Renaixença. Tingué gran importància en aquest fet la restauració de la Universitat de Barcelona l'any 1837.

En aquesta Escola Catalana Moderna de Botànica, podem distingir tres períodes principals: El de Costa, el de Cadevall i el de Font i Quer.

El valencià Antoni Cebrià Costa (València, 1817-Barcelona, 1886) publicà el 1869 la 1ª edició d'una "Introducció a la Flora de Catalunya", de gran importància per ser el primer catàleg florístic de Catalunya. La 2ª edició, posada al dia, va ésser publicada el 1877.

A més a més, va instruir en la botànica una plèiade de deixebles (Frederic Trèmols, Estanislau Vayreda, Joan Ignasi Puiggarri, ...) que feren avançar considerablement els coneixaments sobre les plantes del Principat, sobretot mitjançant l'estudi de flores locals (Vayreda, d'Olot, portà a terme estudis a la Garrotxa, l'Empordà i altres comarques catalanes; l'Empordanès Francesc Barceló i el menorquí Joan Joaquim Rodríguez treballaren a les Illes Balears, Trèmols publicà un catàleg de plantes de la muntanya de